

**STANOWISKO RADY OCHRONY PRACY
w sprawie działalności Państwowej Inspekcji Pracy w 2016 r.**

Rada Ochrony Pracy na posiedzeniu 6 czerwca 2017 r. zapoznała się ze sprawozdaniem z działalności Państwowej Inspekcji Pracy w 2016 r. Dokument przedstawił główny inspektor pracy Roman Giedroń. W roku sprawozdawczym inspektorzy pracy przeprowadzili ponad 82 tys. kontroli u ponad 68 tys. pracodawców i innych podmiotów gospodarczych. Działania kontrolne ujawniły nieprawidłowości i wykroczenia przeciwko prawom osób wykonujących pracę zarobkową. Dotyczyły one m.in. zawierania umów cywilnoprawnych w warunkach charakterystycznych dla stosunku pracy, niewypłacania lub nieterminowego wypłacania wynagrodzeń za pracę i innych należności ze stosunku pracy, nieprzestrzegania norm czasu pracy oraz przepisów bhp.

Ubiegłoroczne działania kontrolno-nadzorcze Państwowej Inspekcji Pracy doprowadziły m.in. do likwidacji bezpośrednich zagrożeń dla życia i zdrowia ponad 70 tys. pracowników i innych osób świadczących pracę. 6 tys. osób będących stronami umów cywilnoprawnych oraz blisko 3 tys. osób pracujących bez żadnej umowy uzyskało potwierdzenie na piśmie zawartej umowy o pracę. Ok. 11 tys. pracowników różnych branż wykorzystało zaległe urlopy wypoczynkowe. Inspektorzy pracy wyegzekwowali wypłatę wynagrodzenia i innych świadczeń ze stosunku pracy na kwotę 184 mln zł dla 120 tys. pracowników oraz obowiązek prowadzenia ewidencji czasu pracy wobec 16 tys. osób. Płatnicy zapłacili zaległe składki na Fundusz Pracy za ponad 34 tys. pracowników na łączną kwotę 2 mln zł.

Równoległe z działaniami kontrolno-nadzorczymi PIP prowadziła różnorodne przedsięwzięcia o charakterze informacyjno-prewencyjnym, w których uczestniczyło ponad 27 tys. osób reprezentujących partnerów społecznych, w tym m.in. przedstawicieli zakładowych i ponadzakładowych organizacji związkowych, pracodawców, społecznych inspektorów pracy.

Podsumowując swoje wystąpienie, główny inspektor pracy zwrócił uwagę, że prezentowane sprawozdanie dokumentuje ubiegłoroczny wkład inspektorów pracy

w zapewnienie podstawowych standardów przestrzegania prawa pracy, w tym szczególnie likwidację zagrożeń dla życia i zdrowia pracujących. Ale również – co podkreślił – pokazuje jak wiele problemów, które w minionych latach wygenerował rynek pracy ciągle czeka na rozwiązanie, jak znacząca pozostaje skala krzywdy, jakiej doznają poszkodowani pracownicy oraz osoby zatrudnione na innej podstawie niż umowa o pracę. Zaznaczył, że jeżeli inspektor pracy ma skutecznie przeciwdziałać patologiom na rynku pracy, to musi być wyposażony we właściwe instrumentarium prawne adekwatne do obecnych potrzeb i zagrożeń.

Rada Ochrony Pracy zgadza się z tym stanowiskiem. Uważa, że poprawa stanu praworządności w stosunkach pracy i efektywna eliminacja zjawisk patologicznych wymaga wprowadzenia zmian ustawowych. Pewne działania w tym zakresie zostały już podjęte przez parlament. Należy z satysfakcją przyjąć uchwaloną przez Sejm nowelizację art. 29 §2 Kodeksu pracy, która wprowadziła obowiązek zawarcia umowy o pracę na piśmie przed dopuszczeniem pracownika do pracy. W ten sposób zlikwidowano tzw. syndrom pierwszego dnia, który powodował wiele patologii. Niemniej jednak konieczne są dalsze zmiany. Rada popiera propozycje legislacyjne zgłoszone przez głównego inspektora pracy.

Na podstawie analizy „Sprawozdania z działalności Państwowej Inspekcji Pracy w 2016 r.” oraz dyskusji podczas plenarnego posiedzenia ROP stwierdza, iż zasadne jest m.in:

1. Wprowadzenie obowiązku zgłaszania do PIP wszystkich śmiertelnych, ciężkich i zbiorowych wypadków przy pracy niezależnie od postawy jej świadczona.
2. Udoskonalenie i uproszczenie systemu postępowania powypadkowego w zakresie ustalania przyczyn i okoliczności wypadków przy pracy.
3. Przyznanie inspektorom pracy prawa do wydawania decyzji administracyjnych nakazujących, skutecznie przekształcających umowy cywilnoprawne w umowy o pracę w sytuacjach, gdy praca na podstawie umów cywilnoprawnych jest świadczona w warunkach charakterystycznych dla stosunków pracy.
4. Zniesienie obowiązku przedstawiania upoważnienia do prowadzenia kontroli oraz uprzedzania o zamiarze jej przeprowadzenia, do tego celu winna wystarczać legitymacja służbowa inspektora pracy.

5. Dokonanie kompleksowego przeglądu obowiązującego prawa pracy pod kątem eliminacji niespójnych i archaicznych przepisów powodujących trudności interpretacyjne.
6. Objęcie większą ochroną osób świadczących pracę na podstawie umów cywilnoprawnych.

Rada Ochrony Pracy pozytywnie ocenia działalność kontrolno-nadzorczą oraz prewencyjną Państwowej Inspekcji Pracy w 2016 r. Działania PIP w roku sprawozdawczym były prowadzone zgodnie z przyjętym wcześniej programem, który uzyskał akceptację Rady Ochrony Pracy oraz sejmowej Komisji do Spraw Kontroli Państwowej. Rada docenia determinację i konsekwencję inspektorów pracy w egzekwowaniu przestrzegania przepisów prawa pracy.

Rada podziela opinię głównego inspektora pracy, że bez zaangażowania pracodawców i pracowników nie ma możliwości poprawy warunków pracy.

**Przewodniczący
Rady Ochrony Pracy**

/-/ Poseł Janusz Śniadek

Warszawa, 4 lipca 2017 r.

Rozdzielnik:

Do realizacji:

1. Państwowa Inspekcja Pracy

Do wiadomości:

1. Marszałek Sejmu RP
2. Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
3. Sejmowa Komisja ds. Kontroli Państwowej
4. Sejmowa komisja Polityki Społecznej i Rodziny
5. Senacka Komisja ds. Rodziny, Polityki Senioralnej i Społecznej
6. Rada Dialogu